

Skattauppskotið hjá landsstýrinum klárt sikti:

Skal raka tann veikara!

Uppskotið hjá landsstýrinum um at broyta skattalógina rakar tann veikara. Uppskotið vendir tann tunga endan niðureftir. Broytingin fer helst ikki at raka tey, hon er ætlað at raka.

Hesa áskoðan høvdu andstöðuflokkarnir á lögtingi. Javnaðarflokkurin, tjóðveldisflokkurin og Framburðs- og fiskivinnuflokkurin, um ætlanina hjá landsstýrinum at broyta skattalógina, soleiðis at rentur fyri skattaftirstøðu ikki kunnu dragast frá á sjálvuppgávuni.

Hinvegin helt Torbjørn Poulsen, landsstýrismaður í figgjarmálum, ikki, at uppskotið vendir tann tunga endan niðureftir. Eingin annar sam-

gongumaður royndi at mótpregva andstöðuni.

Umframt tað, at fólk ikki kunnu draga rentu fyri ov seint goldnan skatt frá, skal góðskrivað renta fyri skatt, sum verður goldin áðrenn gjaldsfrist, ikki takast við í inn-tøkuna.

Og hvi vil landsstýrið broyta skattalógina. Í viðmerkingum sigur Torbjørn Poulsen, at hækkaða rentan fyri lán úr peningastovnunum seinastu árin hevur ført við sær, at tað nú er biligari at skylda skatt enn at taka lán úr peningastovnunum.

Stutt orðaskifti var um uppskotið.

Vanlig fólk ikki ráð til at spekulera í skatti

Atli Dam segði, at uppskotið hjá landsstýrinum hevur eitt klárt sikti: at raka tann veikara. Sam-

stundis visti hann á, at tann ætlaða nullstillingin av pristinum tyngir, eins og tær hækkaðu avgjalds- og tollbyrðarnar tyngja.

Hann segði, at vanlig fólk hava ikki ráð at fremja spekulatióin í at skylda skatt.

Trupulleikin er hann, at lánini hjá peningastovnunum eru dyrari at læna, enn tað kostar at skylda til almenna, tí rentan fyri skattaftirstøðu er bert eitt prosent fyri mánaðin. Rentan fyri bankalán er 14 pst. árlig.

Atli Dam metti, at tað átti at borið til at fingið minna henda munin. Hann visti á, at diskonto'in — útlánsrentan hjá danska tjóðbankanum — er farin niður, uttan at rentan í føroysku peningastovnunum er farin niður. (Tá peningastovnarir hækkaðu rentuna var tað tí at diskonto'in var farin upp, blaðm.).

Framsøgumaður Javnaðarflokksins helt, at tað átti at borið til at broytt nógaldandi lóg, soleiðis at tey, sum spekulera í at upptaka lán, samstundis sum tey skylda skatt fyri at fáa rentuvinning, verða steðgað í hesum.

Landsstýrið veit hvør spekulerar

Finnbogi Isaksen tók undir við Atla Dam. Hann mátti til annaðhvørt at hækka straffrentuna ella at fáa lækkað bankrentuna.

Framsøgumaður Tjóðveldisflokksins spurdi, hvør hevur ráð at spekulera, og svaraði, at tað hava bert tey múgvandi.

Finnbogi Isaksen visti á, at tað landsstýrið í viðmerkingum sigur, at nokur spekulera í at skyld skatt, má landsstýrið vita, hvørji hesi eru. Hann spurdi, hvi landsstýrið ikki bara fer út og tekur

skattin frá hesum, sum skylda upp á spekulatióin.

— Eingi vanlig fólk spekulera í at skylda skatt, segði hann.

Adolf Hansen setti eisini spurnartekin við, um ætlaða broytingin fer at virka eftir ætlan. Hann spurdi um broytingin fer at raka tey, sum hon skal raka, ella fer hon at »premiera« tey, sum hon ætlaði at raka.

Torbjørn Poulsen segði, at ætlaða broytingin hevur tvey sikti: fólk eiga ikki at spekulera í skattaftirstøðu og sjálvuppgáv-an skal gerast greiðast.

Landsstýrismaðurin nevndi eisini møguleikan at hækka straffrentuna. Men tað er einfaldast, at rentur ikki »figurera« á sjálvuppgávuni, segði hann.

Skattanevndin skal nú viðgera uppskotið hjá landsstýrinum.

jo-mo

Øll nevndin afturvald

Arbeidsskivinnufelagið Fjallbrúður í Vági hevði ársaðalfund sunnudagin.

Øll nevndin varð afturvald: Ingeborg Vinther, formaður, Hanna Hjelm, Margit Augustinussen, Kitty Joensen, Ester Bertholdsen, Ester Mikkelsen og Gudrun Christensen.

Áðalfundurinn samtykti einmælt at mæla FA til at siga upp sáttmálan, tí at nokur punkt í sáttmálanum eru ógreið og tí at keypiorkan er minkað munandi, upplýsir Ingeborg Vinther.

Avgjördu at siga sáttmálan upp

Arbeidsmannafelagið Framtíðin í Vági hevði ársaðalfund í næstsíðstu viku. Arbeidsmannafelagið samtykti at mæla til at siga sáttmálan upp, upplýsir Torleif Augustinussen.

Ársaðalfundurinn valdi eisini nevnd. Á vali vóru formaðurin, Torleif Augustinussen, Meinhard í Trøðini og Arne Johansen. Torleif og Meinhard vórðu afturvaldir, meðan Arne bar seg undan afturvali.

Hinir nevndarlimirnir eru: Búi Brattaberg, Martin Hentze, Petur Midjord og Petur Hans Hentze.

45 prosent í útgjaldi kann vera bakkast fyri vinnu og húski

Uppskotið hjá landsstýrinum um at 45 prosent av keypsprisinum skulu leggjast á borðið, tá keypt verður upp á sáttmála, kann vera eitt bakkast fyri bæði vinnuna og tað vanliga húsrhaldið.

Hesa áskoðanina hevur Vilhelm Johannesen, sum var framsøgumaður Javnaðarflokksins, tá uppskotið hjá landsstýrinum var til 1. viðgerð í síðstu viku.

Hann visir á, at nógvur maskinur og nógv tól verða keypt upp á sáttmála. Tað veri seg bæði radarar og onnur teknisk tól til skip og bátar. Traktorar og aðrar arbeidsmaskinur, landbúnaðurin brúkar. Harafurtur koma akfor til vinnulig endamál.

— Og hvussu nógv fólk við eini vanligari inntøku

hava ráð at gjalda nærum helvtina av øllum húsrhaldstólum út? Vit kunnu bert taka tað dømi, um komfýrurin fer og ein nýggjur komfýrur skal keypast. Ein nýggjur kostar útvið 8000 kr. Men hevur ein familja, har annar bert arbeidir, 3.600 kr. at leggja á borðið. Ella skulu tey brúka primus ella eta við kalt borð, spyr Vilhelm Johannesen.

— Eins og komfýrurin kann hitaketilin fara ella frystiboksin. Hetta eru dyrir lutir, sum nógv hava tørført við at fáa sær av nýggjum. Tað er tyðuligt, hvønn uppskotið rakar meinast, slær Vilhelm Johannesen fast.

— Men, leggur hann afturat, hinvegin er nógv av tí, sum keypt verður upp á keypsáttmála, meiri luksúsent og nevnið t.d. stereoutbúnað og dyr sjónvarp.

Skapar mismun

Men ein handilsmaður kann sjálvandi lata eina vøru og bert krevja 25 pst. í útgjaldi. Men tá missir hann pantið í vøruni.

Vilhelm Johannesen visir á, at henda loysnin kann skapa mismun, tí tað kann hugsast, at viðkomandi, sum selur vøruna, hugsar sum so: hacin hevur góða mánaðarløn, so handan kann eg lita á.

— Men hugsar hann kanska soleiðis, tá ein arbeidmaður ella útróðarmaður við óvissari lön keypir. Eg ivist, sigur Vilhelm Johannesen.

Hann visir eisini á ymiskt positivt í lógini. M.a. hevur seljarin nú skyldu at upplýsa keypanum, hvat kontantprisurin er og hvussu nógv kemur upp á vøruna í rentum.

Hasi 45 pst. gera munin

Lógin, sum landsstýrið

ætla at seta í gildi, er ein dansk lóg. Tann stóri munurin liggur í prosentunum. Meðan danska lógin sigur, at útgjaldið skal vera 20 pst., so sigur tann føroyska sum nevnt 45 pst.

— Hetta kunnu vit ikki góðtaka, sigur Vilhelm Johannesen. Hevði hetta talið verið lægri, kundu vit tikið undir við lógini.

— Og, leggur hann afturat, so kemur hetta eisini, samstundis sum pristalið verður skert, og samstundis sum vit hava eitt reallónarfall. Vilhelm Johannesen visir á, at meðan vit fyri nokrum árum síðani høvdu ein vøkstur í reallóni, so hava vit havt eitt reallónarfall undir sitandi stýri.

Rakar tey tímaløntu harðast!

Formaðurin í Føroya Arbeidarafelag, Ingeborg Vinther, sigur, at hetta uppskotið rakar tey tíma-

løntu meinast.

Hon visir á, at nógv av teimum, sum arbeida á flakavirkjunum ikki forvinna meiri enn eini 60–70–80.000 kr. árliga, meðan tey bestu koma upp á eini 100.000 kr. við nógvum yvirtimum.

— Verður lógaruppskotið við teimum 45 prosentunum samtykt, so eru hesi heilt avskorin frá at keypa nakað meira. Fyri mær sær tað út til, at landsstýrið bara hugsar um tey, sum framanundan hava ráð at keypa, sigur Ingeborg Vinther.

Formaðurin í Arbeidsmannafelagnum Framtíðin, hevur somu áskoðan. Torleif Augustinussen metir, at hesi 45 prosentini serliga fara at raka tey, sum skulu seta búgv, hart.

— Tað er neyðugt við einum komfýri og tað er í dag neyðugt við eini frystiboks. Men kunnu tey, sum júst hava bygt, gjalda helvtina út. Tað trúgvi eg ikki, sigur Torleif Augustinussen.

jo-mo